

آزمون شماره ۱

(آزمون داخلی مجتمع)

دبیرستان‌های دوره دوم علامه طباطبایی

تاریخ آزمون: یکشنبه ۲۹/آبان/۱۴۰۱ ساعت ۸:۰۰

زمان آزمون: ۱۰۰ دقیقه

۱۰
ریاضی - فیزیک

درصد یا نمره	درست نادرست نزده	زمان پیشنهادی	تعداد پرسش	بودجه بندی آزمون تعیین سطح
		۳۳ دقیقه	۲۰	ریاضی ۱: تا انتهای صفحه ۵۸
		۱۷ دقیقه	۱۰	هندسه ۱: فصل اول
		۳۵ دقیقه	۲۵	فیزیک ۱: تا انتهای شناوری و اصل ارشمیدس
		۱۵ دقیقه	۱۵	شیمی ۱: تا انتهای صفحه ۳۶

۱- گزینه ۴

- ۱) $|X| = 0 \Rightarrow X = 0 \xrightarrow{X \in \mathbb{N}}$ تهی
- ۲) $X^x = -27 \Rightarrow X = -3 \xrightarrow{X \in \mathbb{N}}$ تهی
- ۳) $X^2 - X + 6 = 0 \Rightarrow \Delta < 0 \Rightarrow$ تهی
- ۴) $|k| < 2 \Rightarrow -2 < k < 2 \Rightarrow X = \left\{ \frac{1}{4}, 1, 4 \right\} \xrightarrow{X \in \mathbb{N}} \{1, 4\}$

۲- گزینه ۳

$$(A \cup B) - (A \cap B) = \emptyset \Rightarrow (A \cup B) \subseteq (A \cap B)$$

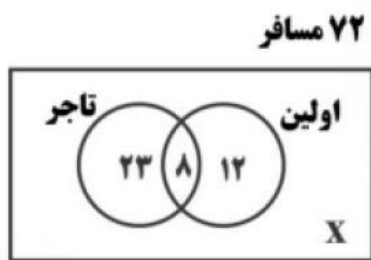
همواره $\Rightarrow (A \cap B) \subseteq (A \cup B) \xrightarrow{\text{نتیجه}} A \cup B = A \cap B \Rightarrow A = B$

۳- گزینه ۴

$\overline{A} \cap (\overline{B} \cup C) =$ با پایان با پایان

$\overline{B} - (A \cap C) =$ بی پایان با پایان

۴- گزینه ۲

$x = 45$

۵- گزینه ۱

$$0 < x < 1 \Rightarrow x = \frac{1}{4} \Rightarrow (-2, 2) \cup (-4, 4) = (-4, 4)$$

۱) $(-4, 4)$ ✓   ۳) $(-4, 2)$

$\Rightarrow$ بررسی گزینه ها

۲) $(-2, 4)$ ۴) $(-2, 2)$

۶- گزینه ۴

$$[-2a, a) \cap (b, 4] = (b, a) \xrightarrow{\text{فرض}} \left(-\frac{2}{3}, 1\right) \Rightarrow \begin{cases} b = -\frac{2}{3} \\ a = 1 \end{cases}$$

سوال $\Rightarrow \begin{cases} (2a - 1, b) = (-3, \frac{2}{3}) \\ (a, b) = (-\frac{2}{3}, 1) \end{cases} \xrightarrow{\text{اجتماع}} (-3, 1) - \left\{-\frac{2}{3}\right\}$

۷- گزینه ۱

$$a_n = a_n + b \Rightarrow \begin{cases} \frac{a_2}{2} = \frac{a_3}{3} \Rightarrow \frac{2a+b}{2} \Rightarrow b = -5a \\ a_5 = -\frac{a_1}{2} + 2 \Rightarrow 5a + b = \frac{-a-b}{2} + 2 \Rightarrow 11a + 3b = -4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a = -1 \quad b = 5 \Rightarrow a_{11} = -11 + 5 = -6$$

۸- گزینه ۲

$$a_n = 2an - an^2 + 4n^2 - a = (4-a)n^2 - a + 2n$$

$$\Rightarrow \text{خطی} \Rightarrow a = 4 \Rightarrow a_n = 4n - 4$$

$$a_3 = t_2 \Rightarrow 4(3) - 4 = \left(\frac{b}{2}\right)(2) + 16 \Rightarrow b = 4$$

۹- گزینه ۱

$$a_6 = \frac{1}{3} \cdot a_7 = \frac{11}{9} \cdot a_8 = \frac{25}{27}$$

$$a_4 = -5 \cdot a_7 = 19 \Rightarrow \frac{a_8}{a_7} = \frac{25}{513}$$

۱۰- گزینه ۲

$$a_6 + a_{14} = 2a + 18d = A$$

$$a_8 = a + 7d = B \Rightarrow a_{13} = a + 12d = A - B$$

۱۱- گزینه ۲

$$a_{36}^2 - a_1^2 = ma_{33} \Rightarrow \frac{(a_{36} - a_1)}{36d} \cdot \frac{(a_{36} + a_1)}{2a + 44d} = ma_{33}$$

$$\Rightarrow (26)(2)(2a + 44d) = m(a + 32d) \Rightarrow 104 = m$$

۱۲- گزینه ۴

$$q = \frac{49-9}{9-1} = \frac{40}{8} = 5 \Rightarrow \frac{a_1 + 18d}{a_1} = 5 \Rightarrow$$

$$4a = 18d \Rightarrow a = 2d \Rightarrow \frac{a_{15}}{a_7} = \frac{a + 14d}{a + 2d} = \frac{16d}{4d} = 4$$

۱۳- گزینه ۳

$$2a = 30 \Rightarrow a = 15 \Rightarrow \underbrace{3 \cdot 15 - x \cdot 27}_{\text{تصادف هندسی}} \Rightarrow (15-x)^2 = 3 \times 27$$

$$\Rightarrow 15-x = \pm 9 \Rightarrow x = 6 \text{ یا } x = 24$$

۱۴- گزینه ۱

$$\sin \alpha = \frac{AH}{AC} \Rightarrow \cot \beta \times \sin \alpha = \frac{BH}{AC}$$

$$\cot \beta = \frac{BH}{AH}$$

۱۵- گزینه ۳

ربع دوم

$$\begin{cases} \cos x = -\frac{1}{2} \\ \sin x > 0 \end{cases} \Rightarrow \sin x = \sqrt{1 - \frac{1}{4}} = \frac{\sqrt{3}}{2} \Rightarrow \tan x = -\sqrt{3}$$

۱۶- گزینه ۳

$$\frac{\begin{matrix} \oplus \\ |2 - \cos \alpha| \end{matrix} - \begin{matrix} \oplus \\ |2 + \cos \alpha| \end{matrix}}{\begin{matrix} \oplus \\ |3 - \sin \alpha| \end{matrix} - \begin{matrix} \oplus \\ |3 + \sin \alpha| \end{matrix}} = \frac{2 - \cos \alpha - 2 - \cos \alpha}{3 - \sin \alpha - 3 - \sin \alpha} = \frac{-2 \cos \alpha}{-2 \sin \alpha} = \cot \alpha$$

۱۷- گزینه ۳

$$\frac{\cos^2 17^\circ - \sin 17^\circ + \sin^2 17^\circ}{\sin 17^\circ - \sin^2 17^\circ} = \frac{1 - \sin 17^\circ}{\sin 17^\circ - \sin^2 17^\circ} = \frac{1}{\sin 17^\circ} = (\sin 17^\circ)^{-1}$$

۱۸- گزینه ۲

$$\sin 30^\circ = \frac{1}{2} = \frac{2}{AC} \Rightarrow AC = 4$$

$$S_{\Delta ABC} = \left(\frac{1}{2}\right) (4)(4)(\sin 150^\circ) = 4$$

۱۹- گزینه ۲

اعداد موجود در گزینه ها که مشترک هستند را به توان ۶ می رسانیم یا رادیکال آن ها حذف شود:

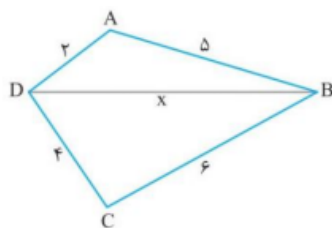
$$* (\sqrt{7})^6 = 7^3 = 343 \quad * (2\sqrt{7})^6 = 2^6 \times 7^3 = 2776 \quad * (3\sqrt{3})^6 = 3^7 = 2187$$

$$\Rightarrow 343 < 2187 < 2776 \Rightarrow \sqrt{7} < 3\sqrt[3]{3} < 2\sqrt[2]{7}$$

۲۰- گزینه ۳

چون دو خط بیانگر b است پس b همان ریشه چهارم است و چون عدد مفروض بین صفر و یک است پس هر چه عدد ریشه بزرگتر باشد، حاصل آن نیز بزرگتر است: a. b. c

۲۱- گزینه ۲

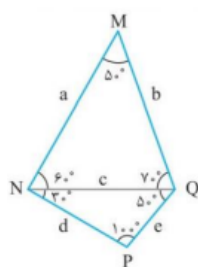

$$\left. \begin{array}{l} \Delta ABD: |5 - 2| < x < 5 + 2 \\ \Delta BCD: |6 - 4| < x < 6 + 4 \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{array}{l} 3 < x < 7 \\ 2 < x < 10 \end{array}$$

مجموعه مقادیر صحیح $\Rightarrow 3 < x < 7, x \in \{4, 5, 6\}$

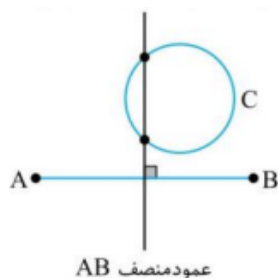
$$4 + 5 + 6 = 15$$

۲۲- گزینه ۱

$$\left. \begin{array}{l} \Delta MNQ: 70^\circ > 50^\circ \Rightarrow a > c \\ \Delta PNQ: 100^\circ > 30^\circ \Rightarrow c > a \end{array} \right\} \Rightarrow a > c > e$$

۲۳- گزینه ۴

نقطه‌هایی که از دو نقطه‌ی A و B به یک فاصله‌اند. عمود منصف پاره خط AB را تشکیل می‌دهند. پس جواب مسئله محل برخورد این عمود منصف با دایره‌ی C است. خط و دایره حداکثر در دو نقطه یک‌دیگر را قطع می‌کنند.

۲۴- گزینه ۱

اگر نیمساز زاویه‌ی 40° را رسم کنیم، زاویه‌ی 20° به دست می‌آید. اکنون اگر نیمساز زاویه‌ی 20° را رسم کنیم، زاویه‌ی 10° به دست می‌آید. با رسم نیمساز زاویه‌ی 10° ، زاویه‌ی 5° و به همین صورت زاویه‌ی $2/5^\circ$ به دست می‌آید.

پس تا این‌جا زاویه‌های 5° ، $2/5^\circ$ و 10° را می‌توان رسم کرد.

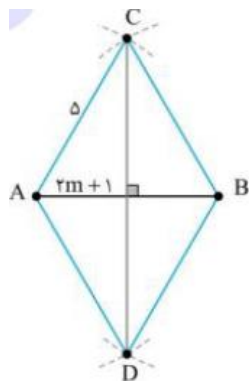
زاویه‌ی 60° را در متن درس یاد گرفتیم. پس زاویه‌ی $65^\circ = 60^\circ + 5^\circ$ را می‌توان رسم کرد. زاویه‌ی 20° و $2/5^\circ$ را می‌توان رسم کرد. پس زاویه‌ی $20^\circ + 2/5^\circ = 22/5^\circ$ را می‌توان رسم کرد.

زاویه‌ی 30° را با رسم نیمساز زاویه‌ی 60° می‌توان رسم کرد پس می‌توان زاویه‌ی 15° را نیز رسم کرد، در نتیجه زاویه‌ی $17/5^\circ = 15^\circ + 2/5^\circ$ را نیز می‌توان رسم کرد.

پس فقط گزینه‌ی (۱) را نمی‌توان رسم کرد.

۲۵- گزینه ۳

برای رسم این لوزی ابتدا پاره‌خط AB را به طول $4m + 2$ رسم می‌کنیم (شکل را ببینید). سپس عمود منصف آن را رسم می‌کنیم و بعد به مرکز A و شعاع 5 دایره‌ای رسم می‌کنیم. نقطه‌های برخورد این دایره با عمود منصف دو رأس C و D هستند. اکنون اگر بخواهیم این لوزی قابل رسم باشد، باید دایره‌ی به مرکز A و شعاع 5 عمود منصف را در دو نقطه قطع کند، یعنی

$$2m + 1 < 5$$

در نتیجه $m < 2$. از طرف دیگر، چون $4m + 2$ طول پاره‌خط است، باید

$$0 < 4m + 2 \Rightarrow -2 < 4m \Rightarrow -\frac{1}{2} < m$$

پس

$$-\frac{1}{2} < m < 2$$

و مقادیر صحیح m ، عددهای صفر و ۱ هستند.

۲۶- گزینه ۳

در مثلث قائم‌الزاویه نقطه‌ی تلاقی عمود منصف‌ها وسط وتر و روی ضلع مثلث است و این موضوع گزینه‌ی (۳) را نقص نمی‌کند، بلکه آن را تأیید می‌کند.

۲۷- گزینه ۲

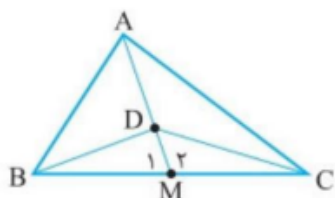
چون $a + c = 2b$ ، پس $b = \frac{a+c}{2}$. یعنی b برابر میانگین a و c است. در نتیجه b بین a و c قرار دارد. از طرف دیگر $a < c$ ، پس

$$a < b < c$$

بنابراین

$$\hat{A} < \hat{B} < \hat{C}$$

۲۸- گزینه ۱

وقتی $AB < AC$ است، طبق عکس لولا در دو مثلث ABM و

ACM می‌توانیم بگوییم که $\hat{M}_1 < \hat{M}_2$. حالا به کمک خود لولا

در دو مثلث BDM و CDM می‌توانیم بگوییم که $BD < DC$

۲۹- گزینه ۲

مثلث‌های ADE و ADC با هم هم‌نهشت هستند، چون $\hat{A}_1 = \hat{A}_2$ و $AD = AD$ و $AE = AC$ ، پس دو ضلع و زاویه بین و از این حرفا! از طرفی در مثلث BDE، $BD + DE$ بزرگ‌تر از BE است که اگر به جای DE قرار دهیم DC (چون $\triangle ADE \cong \triangle ADC$) به $BD + DC > BE$ یعنی $BC > BE$ می‌رسیم.

۳۰- گزینه ۳

از آن جایی که فاصله راس A از خط d، برابر ۳ می‌شود (ضلع روبه‌رو به 30°) کمان به شعاع ۴ و مرکز A در دو نقطه خط d را قطع می‌کند که در نتیجه آن دو مثلث به دست می‌آیند.

۳۱- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) نیروی وزن عامل پایین آمدن هر دو جسم است و نمی‌توان از آن صرف‌نظر کرد.
- (۲) برای ورقه‌ی کاغذ، نیروی مقاومت هوا اثر مهم و تعیین کننده‌ای دارد.
- (۳) ورقه‌ی کاغذ را نمی‌توان ذره فرض کرد؛ چون ابعاد ورقه‌ی کاغذ در تعیین اثر نیروی مقاومت هوا و وزش باد مؤثر خواهد بود.
- (۴) چون تغییر ارتفاع زیاد نمی‌باشد، می‌توان وزن را ثابت فرض کرد.

۳۲- گزینه ۱

سرعت یک کمیت فرعی و برداری است.

۳۳- گزینه ۴

در مدت ۲۰ سال افزایش طول قد این شخص برابر است با:

$$\Delta l = 20.5 - 45 \rightarrow \Delta l = 160 \text{ cm} \rightarrow \Delta l = 160 \text{ cm} \times \frac{10^{-2}}{1 \text{ cm}} \times \frac{10^9 \text{ nm}}{1 \text{ m}} \rightarrow \Delta l = 1/6 \times 10^9 \text{ nm}$$

۲۰ سال را به دقیقه تبدیل می‌کنیم:

$$20 \text{ سال} \times \frac{5 \times 10^5 \text{ min}}{1 \text{ سال}} = 10^7 \text{ min}$$

اکنون متوسط آهنگ قد کشیدن برحسب $\frac{\text{nm}}{\text{min}}$ خواهد شد:

10^7 min	$1/6 \times 10^9 \text{ nm}$
1 min	?

$$\rightarrow ? = 1/6 \times 10^2 \frac{\text{nm}}{\text{min}}$$

۳۴- گزینه ۲
می دانیم که:
یکای r در SI متر
یکای نیرو، نیوتن است

از طرفی میدانیم: $F = ma$ ، پس: $۱N = ۱kg \times \frac{۱m}{۱s^2}$

و در نهایت یکای گشتاور به صورت زیر خواهد بود:

$$\begin{array}{ccc} \tau & r & F \\ \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ \frac{kg \cdot m^2}{s^2} & m & \frac{kg \cdot m}{s^2} \end{array}$$

۳۵- گزینه ۳

شکل صورت سؤال یک کولیس را نشان می دهد که دقت آن برابر با $۰/۰۱ mm$ است:

$$۰/۰۱mm = ۱۰^{-۵}m \xrightarrow{۱dm=۱۰^{-۱}m} ۰/۰۱mm = ۱۰^{-۴}dm$$

۳۶- گزینه ۳

وقتی حجم دو فلز برابر V است، جرم فلز B، برابر با ۱۷g و جرم فلز A، برابر ۸۵g است، بنابراین با استفاده از رابطه ی چگالی داریم:

$$\frac{\rho_A}{\rho_B} = \frac{m_A}{m_B} \times \frac{V_B}{V_A} \xrightarrow{V_A=V_B} \frac{\rho_A}{\rho_B} = \frac{۸۵}{۱۷} = ۵$$

۳۷- گزینه ۴

حجم مکعب قبل از گرم شدن $V = a \times a \times a = a^3$

حجم مکعب بعد از گرم شدن $V' = ۱/۱a \times ۱/۱a \times ۱/۱a = ۱/۳۳۱a^3$

$$\left\{ \begin{array}{l} \frac{\rho}{\rho'} = \frac{\frac{m}{V}}{\frac{m}{V'}} \rightarrow \frac{\rho}{\rho'} = \frac{V}{V'} \rightarrow \frac{\rho}{\rho'} = \frac{a^3}{۱/۳۳۱a^3} = ۰/۷۵۱ \\ m' = m = \text{جرم تغییری نکرده است} \end{array} \right.$$

۳۸- گزینه ۳

گفته شده طول هر ضلع مکعب ۵ سانتی‌متر و چگالی آن $۱۲ \frac{g}{cm^3}$ است و جرم آن $۱/۲ kg$ است.

$$\rightarrow V = ۵ \times ۵ \times ۵ = ۱۲۵ cm^3 \text{ حجم ظاهري}$$

$$m = PV = ۱۲۵ \times ۱۲ = ۱۵۰۰ g = ۱/۵ kg$$

چون جرم مکعب از $۱/۵$ کیلوگرم کمتر است بنابراین حتماً توخالی است.

حال حجم حفره را به دست می‌آوریم:

$$\Delta V = \frac{m_{\text{ظاهر}} - m_{\text{کره}}}{\rho} = \frac{۱۵۰۰ - ۱۲۰۰}{۱۲} = \frac{۳۰۰}{۱۲} = ۲۵ cm^3$$

۳۹- گزینه ۴

چون حجم‌های دو فلز مذاب برابر هستند: $V_A = V_B = V$

می‌توان چگالی مخلوط را با رابطه‌ی مقابل محاسبه کرد: $\rho_{\text{مخلوط}} = \frac{\rho_A + \rho_B}{۲} \rightarrow ۶ = \frac{۸ + \rho_B}{۲}$

$$۱۲ = ۸ + \rho_B \rightarrow \rho_B = ۴ \frac{g}{cm^3}$$

۴۰- گزینه ۴

وقتی سطح داخلی لوله چرب شود، نیروی هم چسبی بر دگر چسبی غلبه کرده و در داخل لوله آب پایین رفته و به صورت محدب یا برآمده درمی‌آید ولی در خارج لوله، سطح آب به صورت مقعر یا فرورفته می‌شود.

۴۱- گزینه ۳

وقتی مولکول‌های یک مایع به هم بسیار نزدیک می‌شوند، یک نیروی رانش قوی بین آن‌ها ایجاد می‌شود.

۴۲- گزینه ۲

اول مساحت کف پاها:

$$A = ۲(۱۰ \times ۳۰) = ۶۰۰ cm^2 = ۰/۰۶ m^2$$

$$\begin{cases} P = \frac{F}{A} \\ P = \frac{mg}{A} = \frac{۸۴ \times ۱۰}{۰/۰۶} = ۱۴۰۰۰ Pa = ۱۴ KPa \end{cases}$$

۴۳- گزینه ۴

فشار هوا در ارتفاع ۶۰۰ متری از سطح زمین برابر است با:

$$P_h = P_0 - \rho gh = 1.0^5 - 1/25 \times 1.0^5 - 1/25 \times 1.0 \times 600 = 925.0 \text{ Pa} = 92/5 \text{ kPa}$$

۴۴- گزینه ۲

فشار کل در عمق ۱۰۰ متری سطح اقیانوس برابر است با:

$$P = P_0 + \rho gh = 1.0^5 + (1.03 \times 1.0 \times 100) \\ \rightarrow P = 1.0^5 + (1.03 \times 10^4) = 113 \times 10^4 \text{ Pa}$$

بنابراین:

$$F = PA \rightarrow F = 113 \times 10^4 \times 0.5 = 565.000 \text{ N} = 5/65 \times 10^5 \text{ N}$$

۴۵- گزینه ۲

نیروی که مایع به کف ظرف وارد می کند، برابر است با:

$$F = PA = \rho ghA$$

با توجه به شکل مقابل، نیرویی که مایع به کف ظرف وارد می کند (F_1) برابر وزن مایعی است که در قسمت هاشور خورده نشان داده شده است. در حالی که ما می دانیم وزن مایع واقعی درون ظرف (مایع W) از وزن مایعی که در قسمت هاشور خورده قرار دارد، کم تر است. پس می توان گفت:

$$F_1 > W$$

اما نیرویی که ته ظرف به سطح افقی وارد می کند، همواره برابر مجموع وزن مایع و وزن ظرف است:

$$F_2 = W_{\text{مایع}} + W_{\text{ظرف}}$$

چون طبق صورت سؤال، وزن ظرف ناچیز است، بنابراین:

$$\xrightarrow{W_{\text{ظرف}}} = F_2 = W_{\text{مایع}}$$

۴۶- گزینه ۴

$$\begin{cases} \rho_1 g h_1 + \rho_2 g h_2 = 1000 \text{ Pa} \\ h_1 + h_2 = 0.9 \text{ m} \end{cases} \rightarrow h_1 = 0.5 \text{ m}, h_2 = 0.4 \text{ m}$$

پس ارتفاع آب ۴۰cm و ارتفاع جیوه ۵۰cm است.

۴۷- گزینه ۴

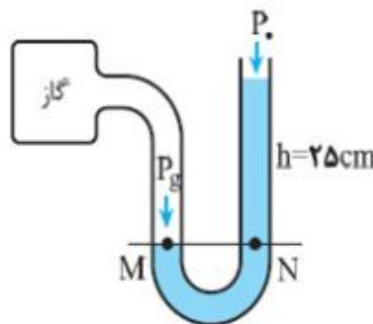
در فشارسنج شکل مقابل اختلاف فشار گاز مخزن و هوا * است می‌خواهیم چگالی مایع را بیابیم. می‌دانیم اختلاف فشار گاز مخزن با فشار هوا باعث ایجاد اختلاف ارتفاع مایع در دوشاخه شده است.

($\Delta P = \rho g h$) و یا با توجه به اینکه دونقطه‌ی هم‌تراز M و N هم‌فشارند، داریم:

$$P_M = P_N = P_g = P. + \rho g h \rightarrow P_g - P. = \rho g h$$

$$\rightarrow \Delta P = \rho g h \xrightarrow{\Delta P = 5 \times 10^3 \text{ Pa}, h = 0.25 \text{ m}}$$

$$5 \times 10^3 = \rho \times 10 \times 0.25 \rightarrow \rho = \frac{5 \times 10^3}{2.5} = 2 \times 10^3 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} = 2 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

۴۸- گزینه ۲

در ابتدا فشار وارد بر ته لوله را به دست می‌آوریم:

$$F = PA \rightarrow 2/7 = P(2 \times 10^{-4}) \rightarrow P = 13/5 \times 10^3 \text{ Pa}$$

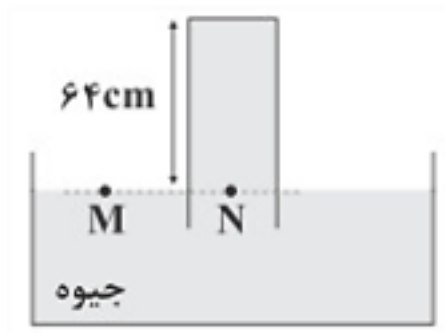
در گام بعدی فشار جیوه در ته لوله را از پاسکال به سانتی‌متر جیوه، تبدیل می‌کنیم، به همین منظور از رابطه‌ی $P = \rho g h$ استفاده می‌کنیم و ارتفاع ستون جیوه‌ی معادل این فشار را می‌یابیم.

$$P = \rho g h \xrightarrow{\rho = 13.5 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} = 13500 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}} 13/5 \times 10^3 = 13500 \times 10 \times h$$

فشار $13/5 \times 10^3$ که جیوه ایجاد می‌کند برابر ارتفاع ۱۰cm ستون جیوه است، بنابراین فشار وارد بر ته لوله ۱۰cmHg است.

در نتیجه مطابق شکل زیر، فشار نقاط M و N برابر است، زیرا هم‌تراز و در یک مایع‌اند از طرفی فشار نقطه‌ی M برابر فشار هوا است و فشار نقطه‌ی N برابر مجموع فشار ستون جیوه و فشاری است که ته لوله بر جیوه وارد می‌کند.

$$P_M = P_N \rightarrow P. = P_{\text{ستون جیوه}} + P_{\text{ته لوله}} = 64 + 10 = 74 \text{ cmHg}$$

۴۹- گزینه ۲

فشار هوای داخل ریه غواص = فشار جو $P.$

فشار آب در محل قرار گرفتن غواص = فشار جو $P. + \rho gh$

$$\Delta P = P. + \rho gh - P. = \rho gh = 2 \text{ atm}$$

$$10^3 \times 10 \times h = 2 \times 10^5 \rightarrow h = 20 \text{ m}$$

۵۰- گزینه ۳

رابطه فشار برابر $P. + \rho gh$ است.

$$P = P. + \rho gh \xrightarrow{h=0} P = P. \rightarrow P. = 98 \times 10^3 \text{ Pa} = 0.98 \times 10^5 \text{ Pa}$$

$$P = P. + \rho gh \xrightarrow{h=10 \text{ m}} 338 \times 10^3 = 98 \times 10^3 + \rho g(10)^*$$

$$* \rightarrow 240 \times 10^3 = \rho = 240 \cdot \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} = 2/4 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

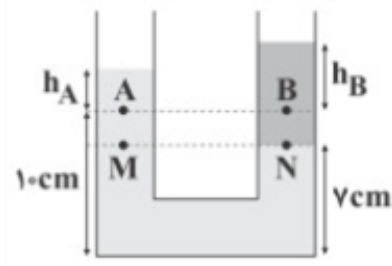
بنابراین گزاره‌های الف و ب درست است.

$$\Delta P = P. + \rho gh \rightarrow P. = 98 \times 10^3 + 240 \times 10 \times 5 = 218 \text{ kPa}$$

بنابراین گزاره ج نادرست است.

۵۱- گزینه ۱

نقاط M و N، دو نقطه‌ی هم‌تراز در یک مایع هستند، پس فشار در این نقاط با هم برابر است، از برابری فشار در نقطه‌ی M و N داریم:

$$P_M = P_N \rightarrow \rho_A g(h_A + ۰/۰۳) + P. = \rho_B g(h_B + ۰/۰۳) + P.$$

$$\rightarrow \rho_A h_A + ۰/۰۳ \rho_A = \rho_B h_B + \rho_B \times ۰/۰۳ \rho_B$$

اختلاف فشار دو نقطه‌ی A و B برابر است با:

$$P_A = P_B \rightarrow (\rho_A g h_A + P.) - (\rho_B g h_B + P.) = g(\rho_A h_A + \rho_B h_B)$$

$$\rightarrow P_A - P_B = ۰/۰۳ g \times (\rho_B - \rho_A)$$

$$\rightarrow P_A - P_B = ۱۰ \times ۰/۰۳ \times (۰/۰۶ - ۱/۰۴) \times ۱۰^۳$$

$$\rightarrow P_A - P_B = ۱۰ \times ۳ \times ۱۰^{-۲} \times (۰/۰۸) \times ۱۰^۳ = -۲۴۰ \text{ Pa}$$

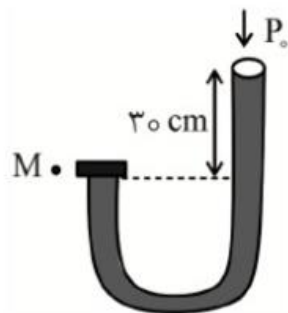
۵۲- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

فشار در دو نقطه‌ی هم‌تراز مایع با هم برابر است.

بنابراین فشار در نقطه‌ی M:

$$P_M = P. + \rho g h = ۱۰^۵ + ۱۶۰۰ \times ۱۰ \times ۰/۳ = ۱۰۴۸۰۰ \text{ Pa}$$

$$F = P_M \times A = ۱۰۴۸۰۰ \times (۱۰ \times ۱۰^{-۴}) = ۱۰۴/۸ \text{ N}$$

۵۳- گزینه ۲

$$P = P_1 + \rho gh$$

$$h = \frac{P - P_1}{\rho g} \rightarrow h = \frac{3/5 P_1 - P_1}{\rho g} = \frac{2/5 \times 10^5}{1250 \times 10} \rightarrow h = \frac{250000}{12500} = 20 \text{ m}$$

۵۴- گزینه ۴

با توجه به شکل، در جسم توپر ۱، اندازه‌ی نیروی شناوری بیش‌تر از اندازه‌ی نیروی وزن است، پس $p_{\text{مایع}} > p_1$ می‌باشد. از سوی دیگر، در جسم ۲، اندازه‌ی نیروی وزن بیشتر از اندازه‌ی نیروی شناوری است و جسم توپر در حال حرکت به سمت پایین می‌باشد، پس $p_2 > p_{\text{مایع}}$ است.

۵۵- گزینه ۴

فشار مایع به عمق آن بستگی دارد و فشار وارد بر جسم با افزایش عمق، در سطح پایینی افزایش می‌یابد.

۵۶- گزینه ۳

عبارت‌های «الف»، «ب» و «پ» درست هستند.

بررسی عبارت‌ها:

الف) فراوان‌ترین عنصر در سیاره زمین، فلز Fe بوده که با چهارمین گاز نجیب (Kr) هم‌دوره است.

ب) سنگین‌ترین ایزوتوپ ساختگی هیدروژن (^3H) و سنگین‌ترین ایزوتوپ طبیعی هیدروژن (^1H) است.

ت) پسماند راکتورهای اتمی خاصیت پرتوزایی دارد و دفع آن‌ها از جمله چالش‌های صنایع هسته‌ای به‌شمار می‌آید.

۵۷- گزینه ۴

شماره آخرین گروه جدول تناوبی برابر با ۱۸ است، بنابراین:

D و B دارای عدد اتمی ۱۶ هستند، بنابراین این دو می‌توانند ایزوتوپ‌های A باشند.

۵۸- گزینه ۴

در یون $^{80}X^{3-}$ داریم:

$$p + n = 80$$

$$e = p + 3$$

$$n - e = 11 \Rightarrow n - (p + 3) = 11$$

$$\begin{cases} p + n = 80 \\ -p + n = 14 \end{cases}$$

$$2n = 94 \Rightarrow n = 47$$

$$p = 47 - 14 = 33$$

$$e = 33 + 3 = 36$$

حال با توجه به مقادیر محاسبه شده، برای عنصر X می‌توان نوشت:

$$X \text{ ذرات باردار عنصر } p + e = 33 + 33 = 66$$

$$19 = 66 - 47 = \text{اختلاف خواسته شده} \Rightarrow n = 47 \Rightarrow \text{ذره‌های خنثی}$$

۵۹- گزینه ۴

تنها مورد «ت» درست است.

الف) نادرست است. یون حاوی Tc با یون یدید اندازه مشابهی دارند، نه خود اتم Tc .

ب) نادرست است. تعداد نوترون‌های این عنصر ($99 - 43 = 56$) بیش از $1/5$ برابر پروتون‌های آن ($Z = 43$) نمی‌باشد.

پ) نادرست است. همه تکنسیم جهان، به صورت مصنوعی در واکنشگاه ساخته می‌شود.

۶۰- گزینه ۲

ابتدا با استفاده از رابطه جرم اتمی میانگین فراوانی دو ایزوتوپ را به دست می‌آوریم. سپس، شمار اتم‌های دو ایزوتوپ را با هم مقایسه می‌کنیم.

محاسبه جرم اتمی میانگین:

روش اول: در این رابطه M_1, M_2, F_1, F_2 و $\bar{M}$ به ترتیب جرم اتمی ایزوتوپ سبک‌تر، جرم اتمی ایزوتوپ سنگین‌تر، درصد فراوانی ایزوتوپ سبک‌تر، درصد فراوانی

ایزوتوپ سنگین‌تر و جرم اتمی میانگین هستند.

$$\bar{M} = \frac{M_1 F_1 + M_2 F_2}{F_1 + F_2}$$

$$14.2 = \frac{14 F_1 + 16 F_2}{F_1 + F_2} = \frac{14 F_1 + 16(100 - F_1)}{100} \Rightarrow F_1 = 90$$

$$F_2 = 100 - F_1 = 10$$

روش دوم: با استفاده از این روش سریع‌تر می‌توان به جواب رسید.

$$\bar{M} = M_1 + \frac{F_2}{100} (M_2 - M_1)$$

$$14.2 = 14 + \frac{F_2}{100} (16 - 14) \Rightarrow 0.2 = \frac{2 F_2}{100} \Rightarrow \begin{cases} F_2 = 10 \\ F_1 = 100 - F_2 = 90 \end{cases}$$

حال، نسبت شمار ایزوتوپ‌ها را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{\text{شمار ایزوتوپ‌های سنگین}}{\text{شمار ایزوتوپ‌های سبک}} = \frac{F_2}{F_1} = \frac{10}{90} = \frac{1}{9}$$

توجه داشته باشید، درصد فراوانی یک ایزوتوپ با نسبت شمار آن ایزوتوپ متناسب است.

۶۱- گزینه ۲

$$\bar{M} = \frac{M_1 F_1 + M_2 F_2 + M_3 F_3 + M_4 F_4}{F_1 + F_2 + F_3 + F_4}$$

$$F_1 + F_2 = 65, F_2 = 15, F_3 = 20$$

$$\Rightarrow \bar{M} = \frac{F_1 \times 49 + (65 - F_1) \times 51 + 15 \times 53 + 20 \times 54}{100} = 50.95$$

$$\Rightarrow 50.95 = -2F_1 + 3315 + 795 + 1080 \Rightarrow 2F_1 = 95 \Rightarrow \begin{cases} F_1 = 47.5 \\ F_2 = 17.5 \end{cases}$$

۶۲- گزینه ۳

$$? \text{ atom} = 4 \text{ L } CH_4 \times \frac{1.5 \text{ g } CH_4}{1 \text{ L } CH_4} \times \frac{1 \text{ mol } CH_4}{16 \text{ g } CH_4} \times \frac{N_A \text{ مولکول } CH_4}{1 \text{ mol } CH_4}$$

$$\frac{5 \text{ atom}}{1 \text{ مولکول } CH_4} = \frac{15}{8} N_A \text{ atom}$$

$$? \text{ g } Cu = \frac{15}{8} N_A \text{ atom } Cu \times \frac{1 \text{ mol } Cu}{N_A \text{ atom } Cu} \times \frac{64 \text{ g } Cu}{1 \text{ mol } Cu} = 120 \text{ g } Cu$$

۶۳- گزینه ۲

فقط عبارت (پ) نادرست است.

از روی تغییر رنگ شعله می توان به وجود عنصر فلزی در آن پی برد.

۶۴- گزینه ۲

در طیف نشری خطی هیدروژن انتقال هایی که از لایه های ۶، ۵، ۴ و ۳ به لایه دوم باشد، تولید نورهایی در ناحیه مرئی می کنند که از این میان انتقال ۳ به ۲ تولید خط قرمز با طول موج ۶۵۶ نانومتر می نماید. انتقال های A و B تولید پرتوهایی می کنند که در ناحیه مرئی نیستند و طول موج کوتاه تری از ناحیه مرئی دارند و نور حاصل از انتقال B دارای بیشترین انرژی و کمترین طول موج است.

۶۵- گزینه ۲

عبارت های «الف» و «ت» نادرست است.

بررسی عبارت ها:

الف) نخستین عنصری که زیر لایه p آن نیمه پر می شود، N است.

$$N: 1s^2 / 2s^2 2p^3$$

ب) نخستین عنصری که تعداد الکترون های زیر لایه های p آن دو برابر الکترون های زیر لایه d آن می شود، Fe است.

$$Fe: 1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 3d^6 / 4s^2$$

پ) عنصری که در زیر لایه های با $l = 1$ آن مجموعاً ۱۴ الکترون وجود دارد Ge است که آرایش الکترون - نقطه ای آن به صورت Ge است.

$$Ge: 1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^6 3d^{10} / 4s^2 4p^2$$

ت) عنصر Cr دارای یک الکترون در زیر لایه $4s$ خود است و عنصر Mn دو الکترون در زیر لایه $4s$ دارد.

۶۶- گزینه ۴

بررسی عبارت های نادرست:

الف) هر عنصر طیف نشری خطی خاص خود را دارد.

پ) الکترون ها با جذب انرژی به لایه های بالاتر منتقل می شوند.

۶۷- گزینه ۲

در اتم خنثی، مجموع تعداد پروتون ها یا همان عدد اتمی (Z) با تعداد الکترون ها برابر است.

$$N + Z + e = 93 \Rightarrow \begin{cases} N + 2Z = 93 \\ N - Z = 6 \Rightarrow N = Z + 6 \end{cases}$$

$$\Rightarrow Z + 6 + 2Z = 93 \Rightarrow Z = 29$$

عنصر X در دوره چهارم جدول دوره ای قرار دارد و تعداد الکترون های با $l = 0$ در آن برابر ۷ است.

$$X: 1s^2 \underline{2s^2} \underline{2p^6} \underline{3s^2} \underline{3p^6} 3d^{10} 4s^1$$

۶۸- گزینه ۱

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه «۲»: انرژی زیر لایه p ۵ از d ۴ بیشتر است.

گزینه «۳»: برای دو یا چند زیر لایه با $l + n$ یکسان، زیر لایه با n کوچکتر انرژی کمتری داشته و زودتر از الکترون پر می شود.

گزینه «۴»: قاعده آفبا آرایش الکترونی اغلب عنصرها را پیش بینی می کند.

۶۹- گزینه ۱

۸ = تعداد الکترون‌های ظرفیت ${}_{26}Fe: [{}_{18}Ar]3d^64s^2$

۶ = تعداد الکترون‌های ظرفیت ${}_{34}Se: [{}_{18}Ar]3d^{10}4s^24p^4$

۷۰- گزینه ۱

ابتدا جرم مولی مولکول NO_n را به دست می‌آوریم:

$$NO_n \text{ جرم مولی} = (14 + 16n)g \cdot mol^{-1}$$

اکنون با توجه به اطلاعات موجود در سوال، n را به دست می‌آوریم:

$$1.5 \text{ mg } NO_n \times \frac{1 \text{ g } NO_n}{1000 \text{ mg } NO_n} \times \frac{1 \text{ mol } NO_n}{(14 + 16n) \text{ g } NO_n} \times \frac{6.02 \times 10^{23} NO_n}{1 \text{ mol } NO_n} = 3.01 \times 10^{19} NO_n$$

$$30 = 14 + 16n \Rightarrow n = 1$$

مجتمع فرهنگی - آموزشی علامه طباطبایی (ره)
مؤسسه فرهنگی - آموزشی اندیشه مهر

به سان رود

که در نشیب دره سر به سنگ میزند

رونده باش

امید هیچ معجزه ای ز مرده نیست

زنده باش

هوشنگ ابتهاج

مؤسسه فرهنگی، آموزشی
اندیشه مهر علامه طباطبایی

مجتمع فرهنگی، آموزشی
علامه طباطبایی

مرکز آزمون
مجتمع علامه طباطبایی

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱